

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De modo exigendi rationem conscientiae à senibus, & Patribus maturæ
virtutis, ac iis diu cum laude in Societate Domicilia & Prouincias
gubernarunt. Cap. XVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

ten incisione venæ vel ulceris opus habent. Quâ de re S. Chryostomus: Quomodo Medicus si morbum sectione indigentem, vñctione, aut emplastro curare voluerit, citò quorbum incurabilem efficiet, cum congruam non adhibeat medicinam, ita si quis filios nimis usus lenitate arguat. Et alio in loco idem: Non semper expedit pharmaca lenia adhibere, sed quâdo vlcus curationi resistit, oportet styptica, & mordacia admonere, quo morbo occurratur cuius. S. Bernardus hoc ipsum commendat.

Duodecimum sequitur, desperate de sanitate infirmi. Non statim resiliendum à curatione, etsi non statim succedat. Gutta cauat lapidem, non vis, sed sepe cadendo, sic quod vna hebdomadâ vel mente obtineri non potuit, potest sequenti. Quâ de re S. Chryostomus: Habet hunc morem Medicus, quamvis videat morbos esse grauiore, quam vi arte curari possunt non omittit tamen officium suum, vt si forte possit egrum vel longo tempore reparare, praesentiam artis ostendat: quod si nihil amplius proficit, habeat excusationem maiorem, ed quod nihil praetermiserit, quod ad se pertineret. Prosequenda itaque est aegri curatio cum spe sanationis. Nam, vt ait idem S. Chryostomus alio in loco, Etsi hodie verbis tuis non obtemperat, postea obtemperabit, & si neque secundo vel tertio admonenti obtemperabit, iterum tamen te videns vrgentem, forte erubescet: & reueritus tuam curam ab his quæ offendunt desistet. Et nunquam dic, quia semel & iterum & tertio & saepius dixi, & nihil proficit: Ne dicere desinas: nam quando magis in perseveraueris, tanto magis & merces tibi crescit. Non videtis quanta omnium Deus nos longanimitate tolerat, & quomodo quotidie negligimus obtemperare eius mandatis, & neque sic cessat à curâ nostra: Simili modo & nos erga fratres nostros bene affecti, magnam faciamus diligentiam, & oblectemur maligno illi demoni, vt irritos eius faciamus conatus.

CAPVT DECIMVMSEPTIMVM.

De modo exigendi rationem conscientie à senibus & Patribus matura virtutis, ac tuis qui diu cum laude in Societate Domitilia & Prouincias gubernarunt.

Um primus Prouincialatus in Prouinciâ Lithuaniz mihi à R. P. Mutio Generali impositus esset, proposui ei varia dubia, optans me, & in me alios Prouinciales instrui, circa modum suauiter exigendi à subditis, praesertim senibus & maturis, rationem conscientie. Ad hæc ita mihi respondit.

Hic respondebo ad dubitationes à R. V. propositas circa modum exigendi rationem conscientie.

Primo quærebat: An Superior, qui semel accepit ab aliquo rationem conscientie, praesertim à personâ magne virtutis & auctoritatis (vt sunt Professi antiqui, & qui cum laude gubernarunt, & similes) possit annis

sequentibus, non exigere ab illò ita exactam, vt exigi solet ac debet à iunioribus?

Respondeo, Superiorem non solum posse à talibus non ita plenam, & distinctam rationem conscientie exigere, sed etiam non debere, nisi ratio aliqua extraordinaria (quod raro fieri solet) intercurrerit, quæ accuratorem conscientie rationem à talibus exigendam vrgeat.

Secundo quærebat: An Superior, dum habet plenam subditorum suorum notitiam, possit ordinare, vt quisque rationem conscientie reddat Confessorio, aut Patri Spirituali?

Respondeo, Etsi §. 40. Summarij Constit. in sinuet, Superiorem posse aliquando, alteri exactionem rationis conscientie committere, tamen non conuenire, vt id faciat, nisi magnâ causa vrgente: cum exactio rationis conscientie in Societate, vnum sit ex precipuis, & maxime propriis Superiorum officis, quod proinde ipsi non facile alteri committere debent.

Tertio quærebat: An Superior officio satisfaciat, si post acceptam semel ab aliquo exactam rationem conscientie, aliis deinceps annis à prouentioribus aetate & virtute Patribus, aliud non petat, quam vt si post redditam vltimò rationem, aliquid habeat ad conscientia sua manifestationem, quod Superiorem scire conueniat, illud dicat?

Respondeo, Superiorem videri tali modo officio suo satisfacere, neque ad exactiorem questionem obligari.

Quarto quærebat: An Superior à Patribus magna auctoritatis, & quorum virtus multis annis, in variis officiis explorata est, possit, ne quidem primo anno suæ gubernationis plenam & accuratam, qualis ab aliis exigere debet, rationem conscientie exigere, sed aliud ab eis non postulare, quam vt dicant, si quid habeant, quod ad manifestationem suæ conscientie Superiorem scire cupiant?

Respondeo, Posse etiam primo anno Superiorem à talibus Patribus aliud non exigere, & plerumque conuenire, vt amplius ab eis non requiratur, praesertim cum tales sponte suâ sese liberalius plerumque Superiori manifestare soleant, quam subinde alij, à quibus plenior conscientie ratio exigitur. Atque hæc me SS. R. V. Sacrisseius & orationibus commendo, Romæ 11. Ianuarij. 1631.

CAPVT DECIMVM OCTAuum.

De modo gubernandi & instruendi Nouitios, religiosos, & tirones in vita spirituali.

VT Nouitij pro totâ vitâ bene instruantur, aliqum vitæ spiritualis tirones in statu seculari constituti; bene studendi sunt ipso initio eorum vitæ spiritualis in quatuor rebus.

Prima est, summum odium & horror carnis, sui peccati, etiam minimi, praesertim deliberati, ita vt nulla res creata sit, quâ magis abhor-

